

A MUNKÁ

A Szegedi Szociáldemokrata Párt hivatalos lapja. Egyes szám ára 2 korona.

Vasárnap, 1920 november 7. II. évf. 258. sz.

Felelős szerkesztő:
DEÁK DEZSŐ.
Szerkesztőség: Vár-utca 7.
Telefon 10-96.

Kiadó:
ÚR GYÖRGY.
Kiadóhivatal: Maros-u. 4.
Kis-kaszinó Telefon 9-50.

Mi lesz a munkássággal?

Több mint egy esztendő meddő jelezavas politikája után a nemzetgyűlésen végre megkezdtek a földbirtokreform törvényjavaslatának tárgyalását. Ez volna az első szociális természetű kérdés, amelybe nagynehezen, hosszas halogatás után belefogtak, miután a numerus clausus és botbüntetés megszavazásával a nagybeteg ország tüneti kezelését elég szerencsésenül megkísérelték.

A ratifikáció árnyéka lebeg a nemzetgyűlés feje fölött,

tovább nem lehet késlekedni, a közelmúlt bünei és mulasztásai már is kezdik megbosszúlni magukat; a konszolidációt nem elég emlegetni, egyszer már meg is kell csinálni azt. Hogy ennek a kurzusnak és ennek a kormányoknak lesz-e elég ereje és bátorsága hozzá, az a közel jövőben hamarosan elvállal. A földbirtok-reform törvénytervezetének előadója rámutatott a múlt vétkes könnyelműségére ezzel az életbevágó fontosságú szociális és gazdasági kérdéssel szemben, kimondotta, hogy a magyar pénzügyek csak a profitot nézték, a magyar társadalom is süket volt a földbirtokreform hallatára, de még a társadalomnál is inkább a kormányokat kell ezért felelősségre vonni. Azt is kimondotta az előadó, hogy „gazdasági történetünk szomorú képe a gyöngye és pártos közigazgatás, az élet követelményeivel egyáltalán nem számoló igazságszolgáltatás, a nyomorban tengődő nép”. Ez mind igaz és az is bizonyos, hogy a földmivesszegénységen gyorsan és gyökeresen segíteni kell a földbirtokreform megalkotásával, de bármilyen helyes és igazságos földbirtokreform lépne is életbe a Pallavicini féle alkisgazdák dacára és ellenére, még mindig hátra lesz a legfontosabb, a legegyszerűbb szociális kérdés, amely ma némán is égbekiáltón mered a vak és süket reakció megmaradt lovagjai elé: a munkáskérdés, a városi proletáriátus ügye, amelyet egyszer végre mégis csak napirendre kell tűzni és meg kell oldani, mert addig ninesen és nem lehet valódi fejlődés, igazi élet és becsületes kibontakozás ebben az országban.

Ha a földbirtokreform tervezetének előadója eliteli és megbélyegzi elmult kormányok álliberalizmusát, amellyel a földmivesszegénységet a tengerentúltra üzték, vándorbotot adva kezükbe, milyen szavakkal fogja megbélyegezni a közel jövő ítélőszéke a tegnapi és a ma politikáját, amely az ország legproduktívabb és legöntudatosabb osztályának, a munkásságnak elnémitásával, a munkásság érdekeinek, jogai-

nak és szabadságainak mellőzésével akarta az országot a maga „becsületes reakciójának” képére és hasonlatosságára átformálni.

Mi rendet és békés munkát akarunk, de éppen ezért elég volt a félrevezetők és bujtogatók jelszavaiból; jöjjön az a rend és induljon meg a békés fejlődés szekere, amely elé több mint egy év óta csak akadályokat gördítettek felelőtlen elemek és némely felelősök is, akik egy év után már kialudhatták a maguk hatalmi mámorát és fölébredtek a *realis politika* életbevágó és országmentő igazságaira.

dekei annyira összefüggőek, az egész földkerekség termelése és fogyasztása olyannyira egy érzékeny szervezetet látszik alkotni hogy szinte képtelenségnek tűnik annak megbolygatása nemzetközi konfliktusokkal. Ki lehetett számszerűen mutatni, hogy a kapitalizmus minden érdekével merőben ellenkezik a háboru és hogy minden gazdasági érdeke a háboru végleges kiküszöbölődését, vagyis a világ békéjének intézményes biztosítását kívánta.

Mi okozta hát akkor mégis, hogy a polgári társadalom másik arculata harcckészséget mutat, hogy lázas fegyverkezés és kardcsörtetés folyt, amely végül a *világbéke* intézményes biztosítása helyett *világháboru*ra vezetett? A felelet erre az, hogy az uralkodó társadalmi rendszernek *politikai érdeke* követelte a háborus politikát. Az önmaguk ellentmondásaiban viaskodó felemás kapitalista-feudális államok megoldatlan nemzetiségi problémáikat, az alsóbb osztályok föltörékvése által feszített hangulatot a nemzeti féltékenység szításával s külpolitikai feszültségek előidézése által akarták levezetni. Ezt a rendszert azután fűtötték a megrendelésre éhes ágyugyarak s a pozícióra éhes hivatalnoksereg, akiknek voltaképpen egyedül volt érdekük a főkonfliktust okozó imperialista gyarmatpolitika is.

A világbéke megközelítésének *sine qua non*-ja tehát a társadalmak belső átalakítása olyképpen, hogy kiküszöböltessek minden belső háborus ok. Ezért volt például perfid hazugság az orosz cár világbékeakciója, amikor éppen Oroszország cári zsarnokságával, terjeszkedési törekvéseivel Kelet s Nyugat felé valószínű háborus gócpont volt s meddő maradt minden fejedelmi támogatás ellenére az általa létesített hágai békekonferenciák munkája.

A demokrata polgári pacifisták megközelítették már az igazságot, amikor fölismerték, hogy a becsületes belső politika a külső béke legfőbb föltétele. Soraikban különösen az legliberálisabb mutattak komoly hajlandóságot erre, — ám a sors tragikuma éppen az ő uralmuk idején pattantotta ki a világháboru szikráját.

Új utakon haladt a munkásság pacifizmusa. A szociáldemokrácia, kimondottan a kapitalista társadalmi rendet tévén felelősé a háborukért, nyíltan hirdette, hogy ennek megszüntetése a világbéke felé vezető út. A munkásság nemzetközi szervezete minden egyébnél hatalmasabb békeszervezet s legbiztosabb alapja lehet minden békeműnek. S ma, a világháboru és az azt követő idők tapasztalatai után, a munkásság még céltudatosabban fog ezzel a tétellel harcolni a világbékeért; becsületes demokrácia itthon teremti meg a békét s egyetlen nemzetre sem lehet közömbös, hogy milyen társadalmi szervezet van szomszédainál.

Földbirtokreform és interpellációk.

— A nemzetgyűlés ülése. —

Budapest, nov. 6. A nemzetgyűlés mai ülését 11 órakor nyitotta meg *Rakovszky* István elnök. A nemzetgyűlés tárgyalás alá vette és egyhangulag elfogadta *nagyatádi Szabó* István és társainak indítványát, hogy a földbirtokreform-javaslat tárgyalásának idejére 8 órás üléseket tartsanak. A Ház hétfőtől kezdve délelőtt 10—2-ig és delután 4—8 óráig ülésezik.

Ezután áttértek a földbirtokreform tárgyalására.

Elsőnek *Széchenyi* Viktor szólat föl, aki *Grieger* tegnapi beszédével foglalkozott.

Több fölszólalás után *Gunda* Jenő interpellációját kiadták a belügyminiszternek.

Giesswein Sándor a belügyminiszternek Győr városához a nyilvános házak megnyitása ügyében intézett leirata tárgyában interpellál.

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Az ülés negyed 3 órakor ért véget.

Az egyik Club-kávéházi romboló, mint kabátlopó.

Budapest, nov. 6. Győri lapok jelentése szerint *Balogh* Bélát, a Club-kávéházi rombolás egyik főszereplőjét a győri rendőrség letartóztatta. *Balogh*nak a győri rendőrséggel azért gyűlt meg a baja, mert az utóbbi időben több kabátlopás történt a győri kávéházakban, amelyeknek elkövetésével a rendőrség őt gyanúsítja.

Budapest, nov. 6. *Balogh* Béla rendőri kihallgatása alkalmával kiderült, hogy az utóbbi hetekben apróbb alkalmi lopásokból tartotta fenn magát. Nemcsak Győrött, hanem Magyaróváron, Mosonszentjánoson, Tornán és Bereden is követett el lopásokat. Kihallgatása során dicsekedve beszélt a Club-kávéházi merényléről és szidta *Rigóczkyt*, aki elárulta őket a hatóságoknak, hogy hozzájusson a bitűzött dihoz. A győri rendőrség most bünlajstromának összeállításán fáradozik.

Négyezer csepeli munkás kenyér nélkül.

Budapest, nov. 6. A csepeli *Weisz* Manfréd-gyár szerdán este a munkásság legnagyobb meglepetésére teljesen megszüntette az üzemet. Hétfőn délelőtt 9 órakor Csepelen ebben a kérdésben nagygyűlés lesz, amelyen a munkásság követelni fogja a gyár üzemének azonnali megindítását.

PROBLÉMÁK.

A világbéke.

Az erkölcsprédikátorok elszörnyedve irnak és szólnak a háboruk borzalmairól, de mégis világszerte divik a véres háboruk kultusza: ez a felemás, Janus-arcu lélek lakozik a modern polgári társadalomban. A háborut isteníteni természetes dolog a népek vándorkorszaka, vagy a páncélos lovagkor folyamán; hiszen akkor a hadviselés megélhetési forrás volt egész népek, vagy legalább egész társadalmi osztályok számára. Amilyen mértékben kerekedett fölül a békés munka a hódításokon, oly mértékben foglalja el a háboru dicsőítését a békés munka apoteozisa.

A XIX. és XX. századok ennek a békés munkának soha nem sejtett virágkorává lőnek; úgy kell tehát, hogy a béke felsőbbségének elismerése is emelkedett legyen. És tényleg ebben az időben az irodalomban és tudományban, majd a politikai célkitűzések között is megjelenik a háborunak nemcsak passzív kritikája, hanem az aktív törekvés a háboru kiküszöbölésére is. A modern világ-gazdasági szervezet nemcsak a lehetőséget adta meg az ilyen törekvések sikeres kilátásainak, hanem egyenesen meg is követelte azt. A különböző államok gazdasági ér-

Építsünk Munkásotthonot!

Megnyilt! Bánya-utca 9.
K. PROKISCH ELZA és LICHTER L. DEZSŐ
iparművészeti szalonja.
Állandó kiállítás! Belépti díj nincs!

Egy jóhangu új
C I M B A L O M
eladó. Vajda-utca 39. Főispáros.

ZSAK, ZSINEG, PONYVA, KÖTÉL,
valamint minden a szakmába vágó
cikk legolcsóbban beszerezhető
ROBICSEK SÁNDOR cégnél (Pap-
rika-piac) Valéria-tér 10. Telef. 10-71.

Cipők férfi-, női- és gyermeki-
cipők mérték után és rak-
táron, elsőrendű kivitelben, jutányo-
san kapható ZSURKÓNÁL, Kossuth
Lajos-sugárút 6. sz. Telefon 772.

Illatszert és kozmetikai
különlegességek, finom szappa-
nok legolcsóbban beszere-
zhetők: **Gáspár Illatszertár**
Csongrádi-palota, Széchenyi-tér.

Óráját és ékszereit
szakszerűen javítja a jóhírű,
elsőrendű nagy javítóműhely
Iritz József
műrás és ékszerész,
Dugonics-tér II. sz. a.
A Brauswetter-cégnél volt 10 évig el-
sőrendű szakmunkása.
Ajánlja pontosan beszabályozott óráit
és modern ékszerraktárát. — Törött
aranyat a legmagasabb árrban vesz.

BUCHWALD TIVADAR
Kálvin-tér 2. sz. a. Reformatus-palota.

Zsineg, új és használt zsákot,
ponyva és gazdasági kötélárut
a legolcsóbban gyári áron
ajánl. — TELEFON 205. —

Kevert erős juhturó
kilója 66 korona. :: Kapható:
a Városi
Központi Tejcarnok
fióktejcarnokaiban.

Minden rendszerű
irógépet veszek,
irógépet javítok,

az összes alkatrészek, szallagok, car-
bon-papírok jutányos árrban kaphatók
Kelemen Marton, Szeged,
Somogyi-u. 24. Corso-kávéház mellett.
Telefon 13-22. — Meghívására jövünk.

FELHÍVÁSI

SCHWAN JÁNOS szegedi lakostól
megvettem a Deák Ferenc-utca 24.
szám alatt levő „TORONTÁL”
kávéházat. Felhívom a netáni hitelé-
zőket, hogy követeléseiket folyó hó
15-ig Dr. HAJNAL ISTVÁN ügyvédnél
(Szegeden, Tisza Lajos-körút 22.
sz. a. Telefon 13-58.) jelentsék be,
mert ellenkező esetben követelé-
seikért nem felelek.

Pekol János
kávés és vendéglős.

Télikabátok, férfi öltönyök tisztítása
a leggyorsabban készül
és kívánatra gondosan kijavítottak. Kiseb-
b javítás díjtalan.

Lucza József

kelmefestő és vegytisztító ipartelepén
Kazinczy-utca 14. szám. :: Telefon szám 10 75.
Fiókküzetek: Mikszáth Kálmán-utca 9. (Valéri-tér sarok)
és Gizella-tér 3. Fiókküzet vidéken: Kiskunfélegyháza.
Kossuth-utca 15. Gyors munka! Meglepő olcsó árak!

Legjobb sveici óra, ékszer, gramfon émez,
öngyújtó, zseblámpa, legolcsóbb árakon. Óra- és ékszer-
javítás jótállás mellett. Tört aranyat, régi arany és ezüst
pénzeket legmagasabb árrban veszek.

Tóth József órásmester, Kölcsey-utca 7. sz.
Prófétával szemben. Közművelő Bank-épület.

Varga Mihály kötélgyáros SZEGED, Aradi-u. 4. Telefon: 4-69.
Gyárt: mindennemű gazdasági kötélárut, halászhalókat és legolcsóbb
:: gyári áron szállít: zsineget (kenderspárgát) zsákot és ponyvát. ::

Télikabátok, férfi- és gyermekruhák, gyapju
szövetek **FÖLDES ZOLTÁN**
kaphatók: cégnél, Hid-utca 6. sz.

Ha olcsón akar vásárolni öngyújtót és követ, ciga-
retta hüvelyt, papírt, pi-
pát, pipaszárat, keresse fel Károlyi-utca 2. szám alatti dohánytözséd.
(Városi bérpalotával szemben.)

**MINDENMŰ ELELMISZER és CSEMEGE-GYÜMÖLCSÖK, BO-
ROK és LIKÖ-
RÖK legnagyobb választékban. — Kiss István** csemegeszövetében.
Szent György-utca
10. szám alatt.

Teveször kabátok, férfi és női ruhaszövetek
nagy választék-
ban érkeztek **KETTING** divatárú üzletébe,
Rigyo-utca 2. sz.

MUNKÁSOK ÁLTALANOS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZETE
TELFON SZÁM 1-20. FEKETESAS-UTCA 19. SZÁM. TELEFON SZÁM 1-20.

FIGYELEM!!

Pár nap múlva megnyílik
rövidáru osztályunk.

Paral József villanyerőre berendezett **HENTESÁRU**
GYÁRA. Szállít kicsinyben és nagyban.
Üzlet: Gizella-tér 4. Telefon 11-03.
GYÁR: Tisza Lajos-körút 72. sz. Telefon 127.

Őszi és téli kosztümek és ruhaszövetek legolcsóbban beszerezhetők a
Gerő és Tabár női divatruházában, Szeged,
Széchenyi-tér 7. szám alatt.

Rusz Péter uri és női cipész, Iskola-utca 13. sz.
Elsőrendű anyag-
ból készítek minden izlésnek megfelelő URI és NŐI CIPŐKET jóhírű
műhelyemben. — KÉSZ CIPŐK RAKTÁRON. — KIRAKATOMRA
KÉREM A FIGYELMÉT!

Vidéki kereskedők legjobb **ALPAR és ALPÁR**
— bevásárlási helye —
norinbergi és diszműaru nagykereskedés. — Budapest, VII., Károly-körút I. Sürgönyölm:
ALPAROK, Budapest. — Állandó raktár: gallérszorító, emall brass és fátylecsát, fésű-
áru, tűáru, dohányzócikkek, valamint cigarettahüvely, papír stb.

Kelengyék előrajzolását, himzését
a legjobb kivitelben készítem. Tisztvi-
selőknek 10 százalék engedmény. —
Müller Erzsé modern kézimunka üzlete
Takaréktár-utca I. szám. Dr. Kovács-ház.

Kohn Manó rövidáru nagykereskedése
Szeged, Csekonics-utca.
**Kereskedőknek legolcsóbb
bevásárlási forrás.**

VALÓDI GYAPJU szines kötött garnitúrák,
bluzok, szveterék, kamáslik stb. készen és
mérték után is megrendelhetők. ZWICKLNÉ,
Festő-utca 4. sz. Kész áru raktár, BÖLCS-
HAZYNÁL, Klauzál-tér.

Kátrány, meszelők, ecsetek, varró- és
kötőszíjak, gép-
szerszám felék, **Haraszthy,**
Feketesas-utca 22. sz. Olaj, zsiradék
és festék kereskedőnél.

**VASÁRUKAT
VARGÁNÁL
VÁSÁROLUNK.**
Hid-utca

NATIONAL ELLENŐRZŐ CASSA
egyedüli spe-
ciális javítója **KELLER** szaküzlet, Széchenyi-
tér 8. Telefon 363-

Harisnyák,
piperekülönlegességek, 1000 jard cérna
50 K, 500 jard cérna 25 K, **HOCH**
15 mtrs 12 K.
divatruház, Dugonics-ter II. sz. a.

UI BÖRKERESKEDÉS! Az összes bőr el-
dologozó iparosság tudomására hozzuk,
hogy üzletünket Mikszáth K.u. 12. Bokor-
házban megnyitottuk.
Tisztelettel **FLEISCHER és ENGELSMANN.**

Modern és régi butorok
valamint antik tárgyak vétele és eladása
WINKLER SÁNDOR
Mikszáth Kálmán-utca 6. Telefon: 15-06.

MEGNYILT!
LEDNITZKY JÓZSEFNÉ és Tsa
vászón, chiffon, kanavász, női, férfi-
és gyermekkelengye áruháza: Szeged,
Károly-utca 6. sz. a.

BELVÁROSI ILLATSZERTAR
Kiss D-palota. Tóth Péterrel szemben.
Telefon 700. Eredeti Houbigant, D'Orsay,
Coty parfümök eredeti üvegekben és
kímérve, Quelques, flour, idéal, fehér
szegfü, Coty L'Origan, Houbigant-
pouderek, toilette-rizek és Lotionok.
Eau de Houbigant eredeti kölnivíz, ki-
mérve is. Gíbs szappanok s togrémek

Esketésikártyák, névjegyek, bálí
meghívók és nyomtatványok a
legjobb kivitelben készülnek
Burkus András
könyvnyomdájában. Szeged,
Madách-u. és Vidra-u. sarok.

Bármilyen vallásu is ön
el nem mulassza a halottjai
SIREMLÉKÉT MŰKÖBŐL
készíttetni. Ilyeneket izléses kivitel-
ben, ha kell 4 óra alatt névbevé-
séssel készítek. — Megrendelhető
minden temetőnél, azonkívül Budai,
Hegedűs és Mészáros temetkezési
vállalkozóknál. Azonkívül Csongrádi-
sugárút 11. szám alatti ipartele-
pemen. Vidéki megrendeléseket is
elfogadok. — Telefon 1424. és 908.

NAGY FERENC ÉS TÁRSA
műköipari vállalkozó.